

Bij de foto's:

1. Henk van Halteren geeft uitleg over de bouw van de Baasroodse botter

2. vzw Tolerant reconstrueert in Rupelmonde de mosselhengst Pegasus

3. In het National Maritime Museum Cornwall kunnen de bezoekers zien hoe ervaren ambachtslieden een houten bijboot restaureren

4. Bij de bouw van de Grayhound Lugger in Millbrook worden houten toognagels gebruikt

Traditional Maritime Skills

Het zogenaamde 2 Zeeëngedebied (het Kanaal en het zuidelijk deeltje van de Noordzee), een afbakening gemaakt door Europa en vormgegeven in een Interregprogramma, omvat Noord-Frankrijk (Nord-Pas de Calais), Vlaanderen en Zeeland aan deze zijde van het Kanaal en de hele zuidelijke kustzone van Groot-Brittannië, van Norfolk tot Cornwall aan de overzijde

Historisch gezien heeft het 2 Zeeëngedebied een grote bijdrage geleverd aan economie en maatschappij van de regio's langs zijn kustlijn. Als gevolg van een lange maritieme geschiedenis van samenwerken en samen handel drijven waren de vaardigheden die ontstonden, grotendeels dezelfde. Het maritieme karakter weerspiegelt zich in het rijke maritieme erfgoed van het gebied, wat blijkt uit de verscheidenheid aan historische scheepswerven en karakteristieke schepen en boten. Dat erfgoed wordt meer en meer gewaardeerd door de regionale overheden en de bewoners omdat het hun eigen geschiedenis is en het trekt heel wat toeristen naar het gebied.

Zoals in het vorige nummer van Ruimschoots al aangehaald, worden organisaties die zich inzetten voor het behoud van historische vaartuigen steeds opnieuw geconfronteerd met hetzelfde probleem: waar vinden wij vaardige handen die de traditionele werkwijze nog kennen? De groep oudere scheepsbouwexperts wordt jaar na jaar kleiner en dus dreigt hun kennis met hen te verdwijnen. Hoog tijd dus om die te registreren en door te geven aan de komende generaties.

Oost-Vlaanderen, Zeeland, Cornwall Marine Network

Het project "Traditionele Maritieme Vaardigheden" pakt deze twee problemen aan door in een grensoverschrijdend samenwerkingsverband die traditionele scheepsbouwvaardigheden te documenteren en ze te ontsluiten voor

scheepsbouwonderwijs en -industrie. De projectpartners zijn de provincies Oost-Vlaanderen en Zeeland en het Cornwall Marine Network. De leadpartner, die de onderwijsmodule zal samenstellen, is het Maritiem Instituut De Ruyter in Vlissingen. Na een geslaagde startconferentie op 20 mei in Middelburg, zijn de projectpartners in onderlinge afspraak begonnen met het registreren van de uitstervende vaardigheden. Zij zijn ook bij elkaar op studiebezoek gegaan.

Baasrode

Op 15 juni werden de Scheepswerven Baasrode, de Nieuwe Scheldewerven in Rupelmonde en de CNR-werf met de vzw Tolerant bezocht. Freya Money uit Falmouth in Cornwall, Conny Boersma uit Middelburg, Jos Denis, die het maritiem Instituut vertegenwoordigt en Anthony Demey, Broos Colman en Jelle Annemans, die vanuit Oost-Vlaanderen aan het project meewerken, kregen in Baasrode uitleg van Henk van Halteren over de bouw van de palingbotter Rosalie en de specifieke problemen waar zij mee te kampen hebben. Maurice Kaak gaf uitleg over de scheepsmodelbouw, die hij onderwijst aan een groep vrijwilligers, en waarbij ook de traditionele technieken bij te pas komen. In de ateliers Van Praet genoten de historische machines voor de bouw van schepen in staal en ijzer grote bijval. In Rupelmonde werd dan weer bekeken hoe het er op een hedendaagse, commerciële scheepswerf aan toe gaat en of ook daar nog nood is aan kennis over traditionele scheepsbouw. De romp van de Askoy II,

ooit nog van Jacques Brel wekte veel interesse. Bij de vzw Tolerant werd de bouw van de Pegasus, een mosselhengst en de restauratie van de Tijn Uilenspiegel, een stalen klipperaak, toegelicht.

Vlissingen en Zierikzee werden daags erna aangedaan. In Vlissingen trok het gezelschap naar het Technicum om er te leren hoe de studenten met de hedendaagse machines en materialen omgaan en hoe dat kan bijdragen tot het in stand houden van het traditioneel varend erfgoed. In Zierikzee werd dan weer in de Stads- en Commerciëwerf de restauratie van een houten boeier onder de loupe genomen.

Cornwall

In augustus was het tijd voor een tegenbezoek aan Cornwall. Tim Bowerbank en Freya Money wachtten ons op in Falmouth voor een goed gevuld, tweedaags programma. In de kantoren van het Cornwall Marine Network werd kennisgemaakt met de werking van deze organisatie, die ongeveer 300 maritieme bedrijven vertegenwoordigt en ijvert voor het behoud en de uitbreiding ervan in de regio. Op twee scheepswerven, de Mylor Yacht Harbour in Falmouth en Mashfords Boat Yard and Repairs in Cremyll, werden zowel de moderne schepen bekeken als de problemen aanhoord bij de restauratie van traditionele vaartuigen. In de Falmouth Marine School gingen de ogen van de delegatie eventjes open toen uitgelegd werd welke vaardigheden daar werden onderwezen om zowel moderne als traditionele sche-

Een eerste indruk hoe de Grayhound Lugger in Millbrook er zal uitzien.

pen te bouwen en te restaureren. Telkenjare studeren een twintigtal studenten af en vinden snel werk in de sector. Het bezoek aan het National Maritime Museum Cornwall was dan weer verhelderend om te constateren hoeveel bezoekers echt wel geïnteresseerd zijn in de maritieme geschiedenis van hun streek. Een klein restauratieatelier, uitkijkend op de tentoonstellingsruimte, bleek op heel wat belangstelling van de bezoekers te kunnen rekenen. Cornwall Marine Network registreert de hele bouw van een replica van een lugger in Millbrook, een driemaster uit 1776, die in 2012 zou moeten afgewerkt zijn om rond de wereld te zeilen. Uiteindelijk werd de delegatie ontvangen in Cotehele, waar de National Trust een houten vrachtschip van 1899, de Shamrock, beheert.

Heel wat ideeën werden opgedaan om, elk in zijn regio, verder te werken aan de registratie van de traditionele scheepsbouwvaardigheden.

Wil je op de hoogte blijven, bezoek dan geregeld de website: www.traditionalmaritimeskills.eu

De Shamrock in Cotehele wordt beheerd door de National Trust.

ANTHONY DEMEY